

Lausunto

26.03.2026

Asia: VN/22156/2020

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi eräiden kuntien yhteistyöstä merialueen suurten alusöljy- ja aluskemikaalivahinkojen jälkitorjunnan järjestämisessä sekä laiksi pelastuslain 111 a §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Yhteenveto kommentteistanne hallituksen esitysluonnoksesta lausuntokoosteen laatimista varten

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen pelastuslaitos kannattaa esitettyä esitysluonnosta. On perusteltua että kunnat yhdistyvät yhteistyöalueiksi, joka antaa suunnittelulle suurten alusöljy- ja aluskemikaalivahinkojen jälkitorjuntaan varautumiselle leveämmät hartiat. Uudistus antaa myös paremmat mahdollisuudet yhteensovittaa varautuminen jälkitoimiin sekä varsinaisiin torjuntatoimiin hyvinvointialueiden pelastuslaitosten kanssa.

Merialueella tapahtuvat suuret alusöljy- ja aluskemikaalivahingot voivat aiheuttaa merkittävää haittaa ympäristölle, elinkeinoille ja ihmisten terveydelle. Selkeä sääntely jälkitorjunnan järjestämisestä sekä vastuiden täsmentäminen parantavat viranomaisten varautumista ja toiminnan koordinoitua.

Lakimuutos selkeyttäisi erityisesti aluskemikaalivahinkojen jälkitorjuntaa koskevaa sääntelyä, joka ei nykyisin ole yhtä yksiselitteistä kuin alusöljyvahinkojen torjunta. Lisäksi yhteistyöalueiden muodostaminen ja velvoite laatia varautumissuunnitelmat tukevat ennakointia ja voivat parantaa toimijoiden valmiutta suuriin merellisiin ympäristövahinkoihin. Samalla Lupa- ja valvontaviranomaisen vastuu yhteensovittaa jälkitorjuntatöitä, vahingon ulottuessa usean kunnan alueelle, mahdollistaa rakenteellisen toiminnan yhteensovittamisen laajempien onnettomuuksien osalta.

Riippumatta jälkitorjunnan toteuttajatahosta, tulee toimintaa kyetä osoittamaan riittävä rahoitus ja resurssit tukemaan tosiasiallista valmiutta.

Kommenttinne jälki-lain 1 §:stä ja sen perusteluista

Ei kommentoitavaa

Kommenttinne jälki-lain 2 §:stä ja sen perusteluista

Ei kommentoitavaa

Kommenttinne jälki-lain 3 §:stä ja sen perusteluista

Ehdotetut yhteistyöalueet vastaisivat pelastustoiminnan yhteistyöalueiden mukaista jaottelua. Suuren kokoluokan onnettomuuksien, erityisesti öljyntorjuntaan ja jämkivahinkojentorjuntaan liittyen, vaikutukset ovat usein valtakunnallisia. Näin ollen jälkitorjunnan yhteensovittaminen yli aluerajojen tulee huomioida jo uuden lain mukaisessa varautumissuunnittelussa. Yleisesti suurten kokoluokkien onnettomuuksien osalta aktivoidaan myös kansainväliset apumekanismit, joiden osalta tulee vastuuoorganisaatioilla olla toimintaan riittävä osaaminen sekä prosessit kunnossa.

Kommenttinne jälki-lain 4 §:stä ja sen perusteluista

Ei kommentoitavaa

Kommenttinne jälki-lain 5 §:stä ja sen perusteluista

Ei kommentoitavaa

Kommenttinne pelastuslain 111 a §:n muutoksesta ja sen perusteluista

Pelastuslaista tulisi poistaa kokonaan öljyvahinkojen ja aluskemikaalivahinkojen järkitorjunnan pykälä. Asia tulisi olla kirjattuna ympäristöministeriön lainsäädännön alle kokonaisuudessaan, joka ohjaa, seuraa ja kehittää jälkitorjuntaa.

Kommenttinne varautumissuunnitelmien laatimiseen liittyvästä rahoituksesta

Ei kommentoitavaa

Muut huomionne esityksestä

Lupa- ja valvontavirasto ohjaa ja sovittaa yhteen jälkitorjuntatöitä, jos torjunta ulottuu usean kunnan alueelle. Ohjeiden valtakunnallinen yhteensovittaminen olisi muodostuvan uuden tehtävän johdosta luontevaa kuulua Lupa- ja valvontavirastolle yhteensovitetun lopputuloksen saavuttamiseksi.

Johansson Peter
Itä-Uudenmaan pelastuslaitos/ Itä-Uudenmaan hyvinvointialue